

Motion till regionfullmäktige

18 april 2023

Mer nära vård genom differentierat vårdval

VGR behöver fokusera på att stärka vårdcentralerna och de mobila hälso- och sjukvårdsteamerna. Förra året kom nya bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen som öppnar upp för differentierade vårdval, fler vårduppdrag kan flyttas ut från sjukhusen till primärvården, så att invånarna får tillgång till mer vård på hemmaplan.

Den nära vården med primärvården som nav, måste byggas ut för att möta upp människors behov och förväntningar om en mer tillgänglig vård. För att vi ska nå dit krävs en fortsatt förflyttning av uppdrag, ansvar och resurser från sjukhusen till primärvården. Den 1 juli 2022 kom nya lagändringar i hälso- och sjukvårdslagen som gör detta möjligt på riktigt. Genom en ny bestämmelse i 7 kap. 3 § HSL förtydligas att regionerna kan organisera primärvården i två eller flera vårdvalssystem. Vårdcentralernas uppdrag och ersättningar kan anpassas utifrån såväl geografiska förhållanden som socioekonomiska skillnader inom en region. För Västra Götaland som har stora geografiska ytor bestående av landsbygd, små och stora tätorter och städer där behoven ser olika ut är detta en mycket positiv utveckling. Vårdcentraler kan få uppdrag att utföra viss specialistsjukvård och ersättningen ska anpassas därefter. Differentierade vårdval skulle också kunna innebära att VGR öppnar upp för mindre vårdenheter med mindre omfattande vårduppdrag.

Valfriheten i vården ökar tillgängligheten

År 2009 beslutade regionfullmäktige i Västra Götaland att införa Lagen om Valfrihet (LOV) och året därpå infördes Vårdval vårdcentral. Uppdraget och kvalitetskraven på vårdcentralerna förstärktes och invånarna blev fria att välja vilken vårdcentral man ville tillhöra. Vårdval vårdcentral har bidragit till att det finns en mångfald av vårdgivare inom ramen för den offentligt finansierade vården. Det finns över 200 vårdcentraler i Västra Götaland varav hälften drivs av regionen inom ramen för Närhälsan och hälften av privata vårdgivare. Även ersättningsmodellen som bygger på en stor del kapitationsersättning blev en framgång och dess tillägg för geografi och socioekonomi ökade möjligheten för etablering i områden som tidigare setts som oattraktiva.

Det är en självklarhet att det är kvaliteten som ska avgöra vilka som ska få vara med och utföra välfärden – inte ägandeformen. Fler vårdgivare ger större valfrihet och bättre tillgänglighet för patienterna, men också mer valfrihet för alla medarbetare inom hälso- och sjukvården. Tyvärr finns det fortsatt utmaningar både vad gäller att klara de uppdrag som avtalats via krav- och kvalitetsboken, främst kopplat till bemanning. Hälso- och sjukvården, likt många andra branscher, står inför en stor kompetensutmaning. Vi kommer inte kunna bemanna på samma sätt som tidigare och måste ställa om till en vård som fungerar för vår tid.

Behov av att möta patienter dygnet runt

Mer avancerad sjukvård som utförs inom primärvården, mer flexibla öppettider och kvälls- och helgöppna mottagningar på vårdcentralerna, samt digitala vårdmöten och chattbotar är bara några exempel som gör att fler kan få hjälp fler tider på dygnet, och utan att behöva ta ledigt och resa långa vägar till rätt vårdinstans. Samtidigt som primärvården stärks behöver de mobila närsjukvårdsteamerna utvecklas och samverkan mellan vårdcentralerna, sjukhusen och kommunerna blir än bättre. Då kan mer vård ges i hemmet under dygnets alla timmar, och akuta och oplanerade vårdbesök inom primärvården eller sjukhusen undvikas. De stora sjukhusen ges således större möjlighet att fokusera på de patienter som behöver deras resurser.

Regionfullmäktige föreslås besluta:

Att VGR utreder förutsättningarna för ett differentierat vårdval inom ”vårdval vårdcentral” som gör det möjligt att skapa noder med utökade uppdrag, speciellt i områden långt från akutsjukhusen. Både digitala och mobila lösningar bör ingå som självklara delar i primärvårdens ”dygnet runt ansvar”.

Att VGR i ett differentierat vårdval utreder förutsättningarna för mindre vårdenheter med mindre omfattande vårduppdrag.

Cecilia Andersson (c), ledamot i regionfullmäktige

Gunilla Druve Jansson (c), ledamot i regionfullmäktige